

انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران

تحولات رشد اقتصادی از منظر اقلام هزینه نهایی

مریم خزاعی
فروردین ۱۴۰۳

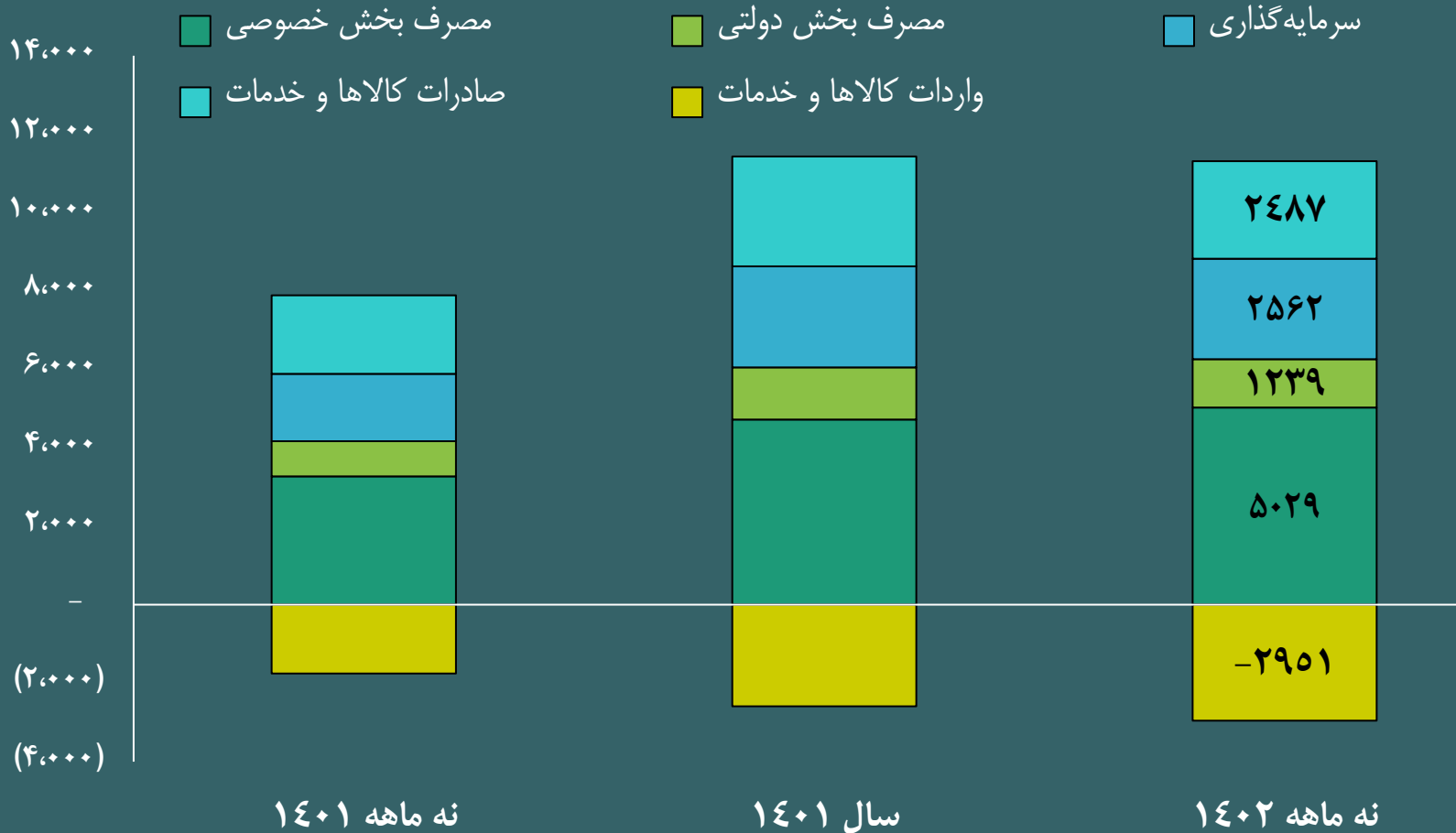

در این گزارش به طور خلاصه وضعیت تولید ناخالص داخلی از منظر اقلام هزینه نهایی و رشد آن طی بازه زمانی فصل نخست ۱۴۰۰ الی فصل پاییز ۱۴۰۲ با تاکید بر عوامل تعیین کننده رشد سرمایه‌گذاری و اجزای آن مورد بررسی قرار گرفته است.

ترکیب تولید ناخالص داخلی از منظر اقلام هزینه نهایی به قیمت جاری -

هزار میلیارد تومان

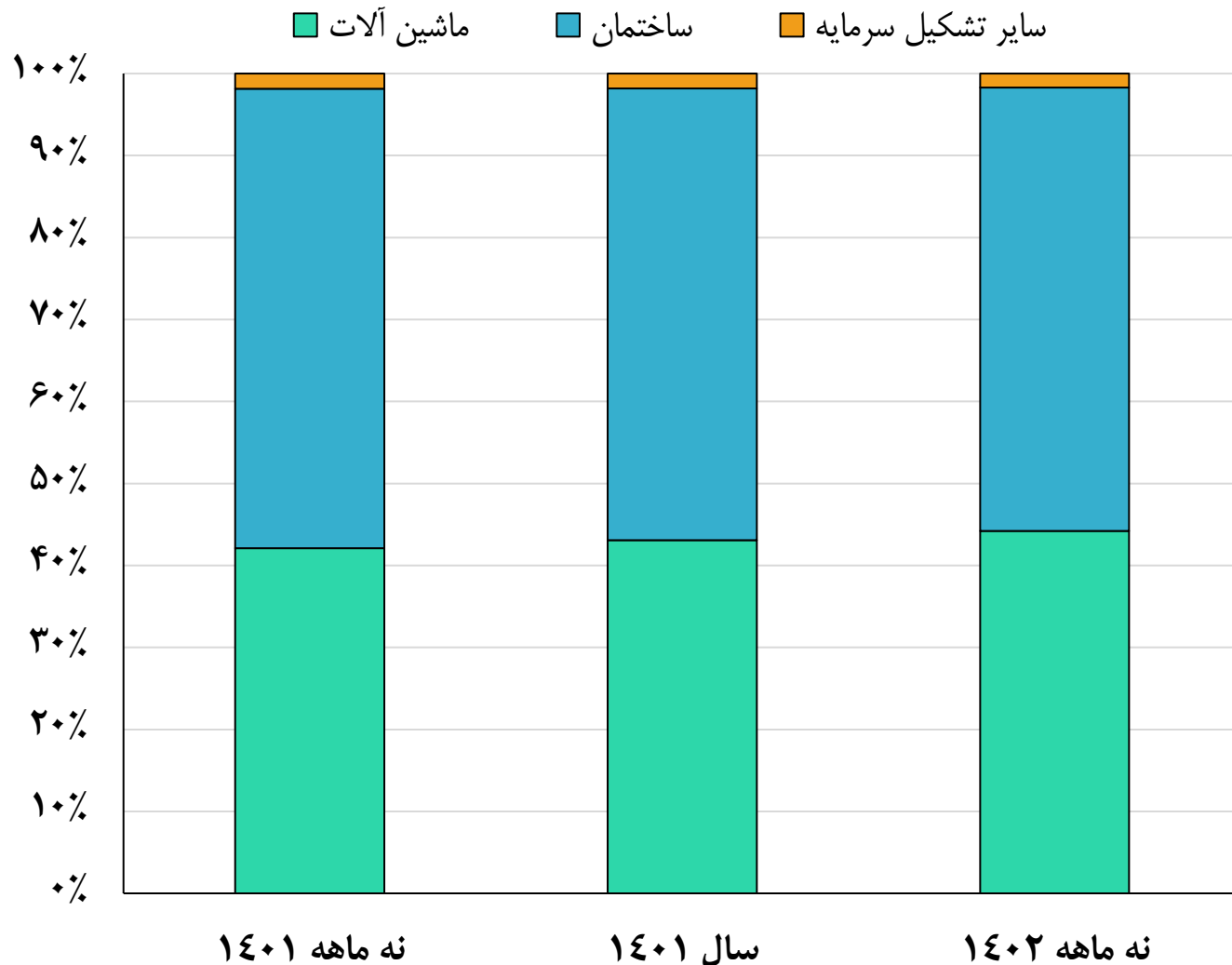

مجموع اقلام هزینه نهایی تشکیل دهنده تولید ناخالص داخلی طی نه ماهه ۱۴۰۲ به قیمت‌های جاری برابر با حدود ۱۰۶۷۵ هزار میلیارد تومان اعلام شده است که مصرف بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری به ترتیب با سهم‌های ۴۷ درصد و ۲۴ درصد، در مجموع ۷۱ درصد از کل تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهند.

در مقایسه با نه ماهه ۱۴۰۱، به سهم دو بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری افزوده شده، سهم مصرف بخش دولتی تقریباً ثابت مانده و از سهم خالص صادرات و واردات کالاها و خدمات (تفاضل واردات از صادرات) کاسته شده است.

ترکیب تشکیل سرمایه ثابت ناخالص (سرمایه گذاری)

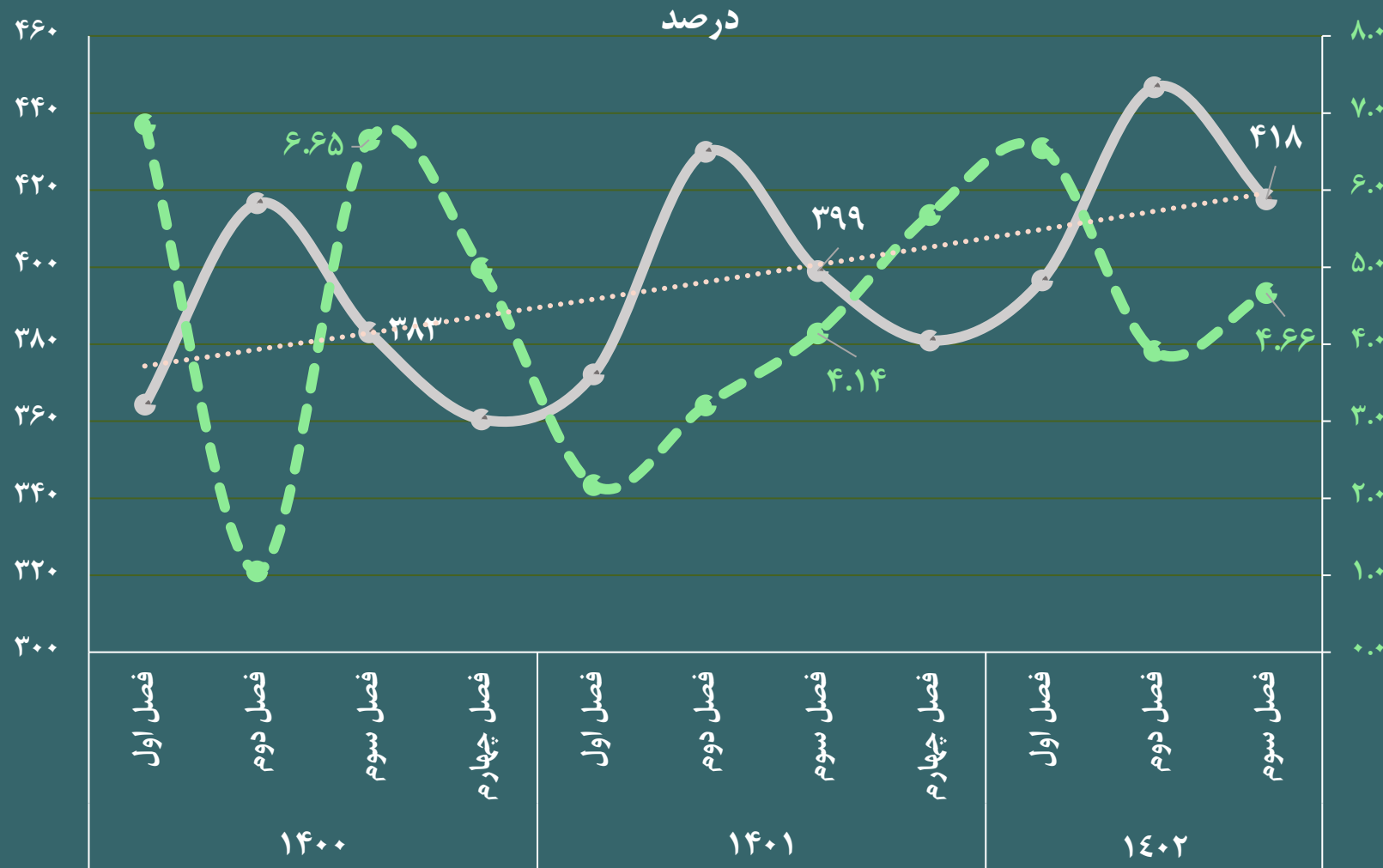

تشکیل سرمایه ثابت ناخالص شامل سه جزء ماشین آلات، ساختمان و سایر است. در نه ماهه ۱۴۰۲ کل سرمایه گذاری به قیمت های جاری حدود ۲۵۶۲ هزار میلیارد تومان بوده که ۱۳۸۵ هزار میلیارد تومان از آن با سهم حدود ۵۴ درصد متعلق به تشکیل سرمایه در حوزه ساختمان و حدود ۱۱۳۳ هزار میلیارد تومان از آن نیز با سهم حدود ۴۴ درصد متعلق به سرمایه گذاری در حوزه ماشین آلات است.

در مقایسه با نه ماهه ۱۴۰۱، دو واحد درصد به سهم سرمایه گذاری در ماشین آلات طی نه ماهه ۱۴۰۱ افزوده شده و در مقابل دو واحد درصد نیز از سهم سرمایه گذاری در ساختمان کاسته شده و تغییر قابل توجهی در سهم حدود ۱.۷ درصدی جزء سایر تشکیل سرمایه روی نداده است. سرمایه گذاری در ماشین آلات از مجموع ارقام مربوط به تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در ماشین آلات تولید داخل و واردات کالاهای سرمایه ای تشکیل می شود.

تولید ناخالص داخلی و رشد آن به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۵ - هزار میلیارد تومان،

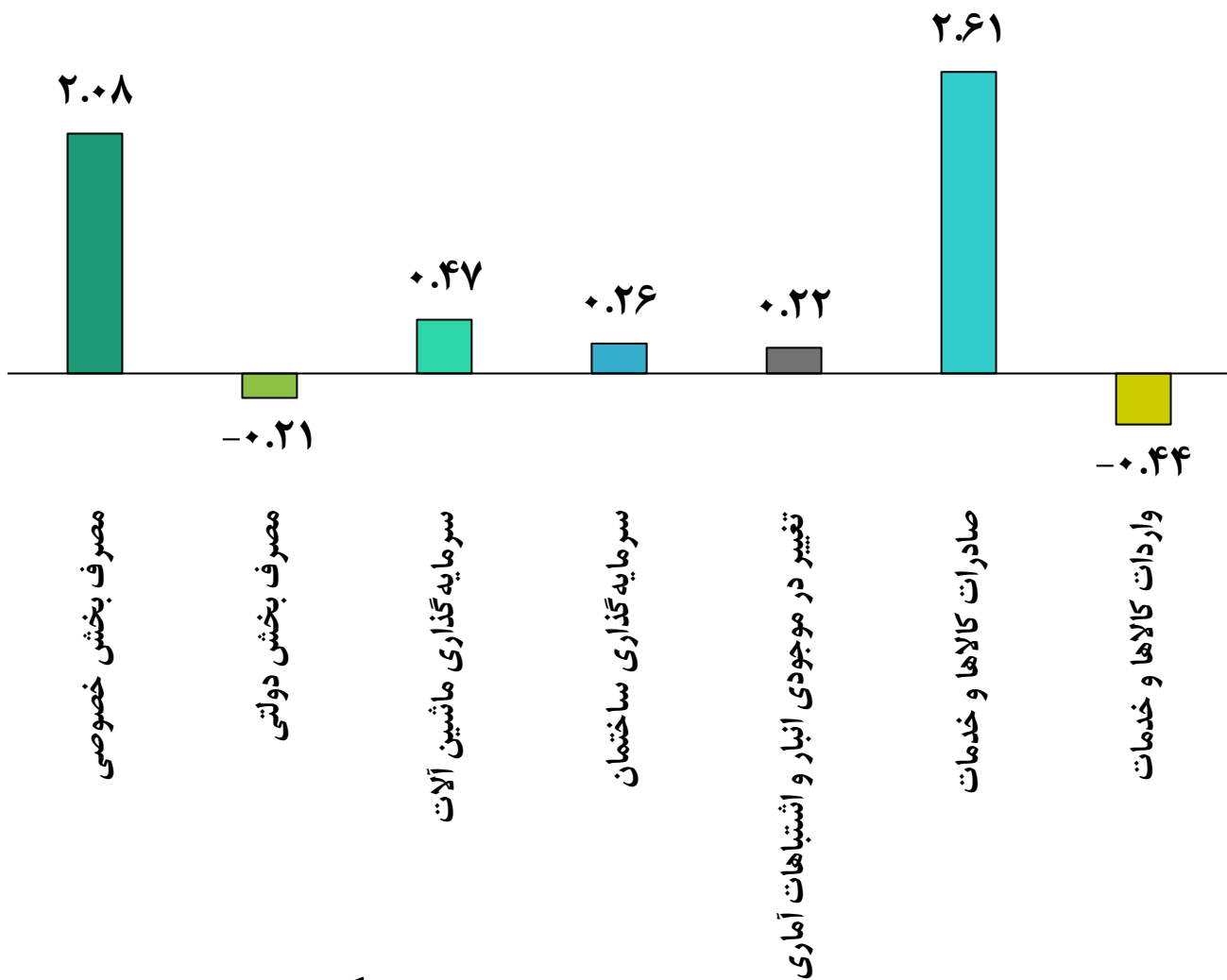

از منظر اقلام هزینه نهایی، تولید ناخالص داخلی واقعی (به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۵) در پایان فصل پاییز ۱۴۰۲ برابر با ۴۱۸ هزار میلیارد تومان و طی سه ماهه ۱۴۰۲ نیز برابر با ۱۲۶۰ هزار میلیارد تومان بوده که به ترتیب در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۴۰۱، حدود ۴.۷ درصدی و ۵ درصدی افزایش یافته است.

همان طور که در نمودار مقابل مشاهده می‌شود طی سه سال اخیر روند عمومی تولید ناخالص داخلی افزایشی و بالاترین رشد فصل سوم در مقایسه با فصل مشابه سال قبل، مربوط به پاییز ۱۴۰۰ است.

مشارکت اقلام هزینه نهایی در رشد نه ماهه ۱۴۰۲ - واحد درصد

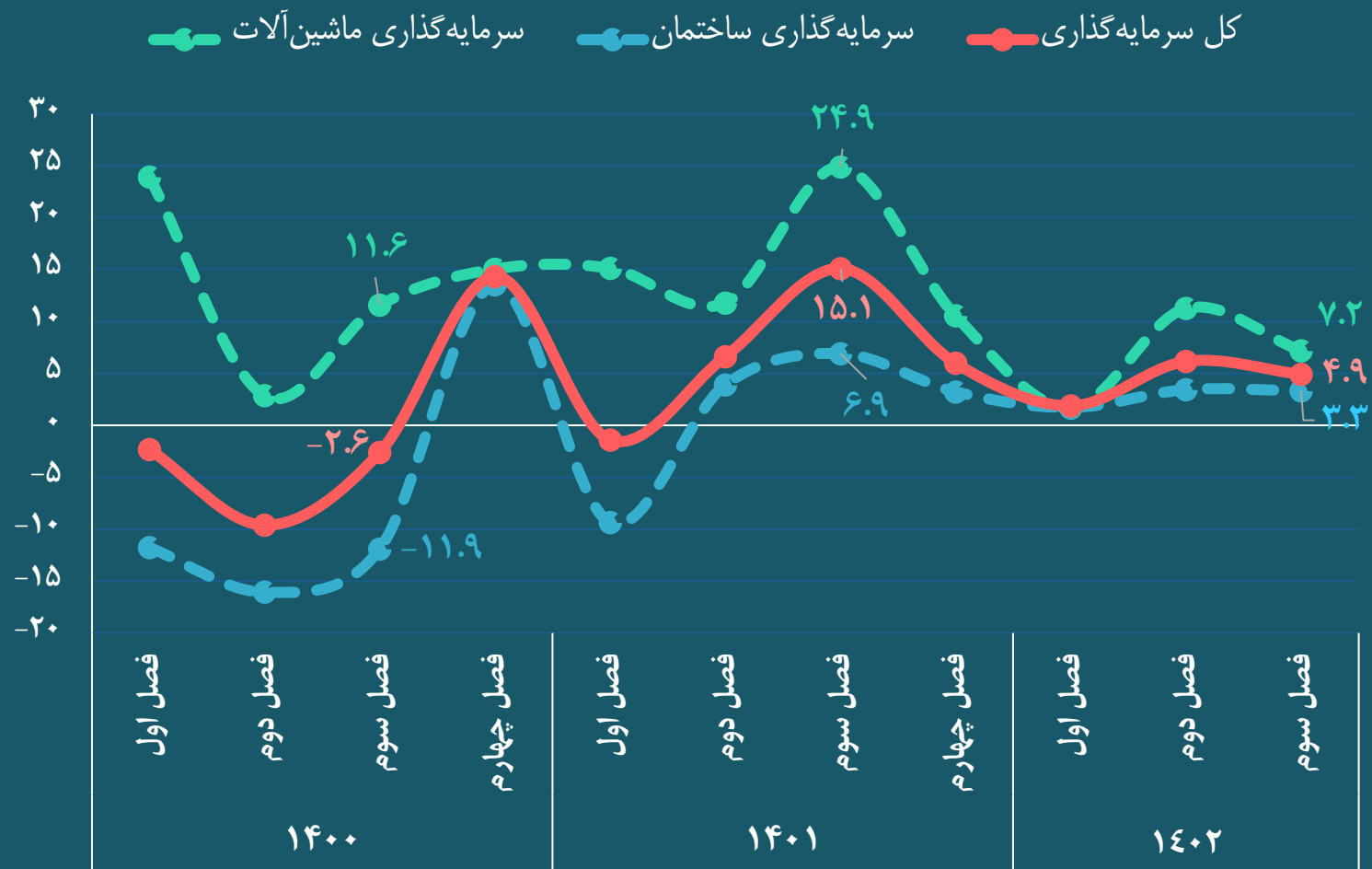
همان طور که در اسلاید قبلی اشاره شد رشد اقتصادی طی نه ماهه ۱۴۰۲ حدود ۵ درصد (۴.۹۸ درصد) برآورد شده است. با توجه به اجزای تشکیل دهنده تولید ناخالص داخلی از منظر اقلام هزینه نهایی، دو جزء مهم مشارکت کننده در تامین رشد اقتصادی مزبور، افزایش مصرف بخش خصوصی و صادرات کالاها و خدمات به ترتیب با مشارکت ۲.۰۸ واحد درصد و ۲.۶۱ واحد درصد هستند.

مشارکت تشکیل سرمایه ثابت ناخالص یا همان سرمایه گذاری، در رشد اقتصادی طی مدت مورد بررسی، حدود ۰.۷۲ واحد درصد است که ۰.۴۷ واحد درصد از آن مربوط به رشد سرمایه گذاری در ماشین آلات و ۰.۲۶ واحد درصد نیز مربوط به سرمایه گذاری در حوزه ساختمان است.

به دلیل کاهش ۱.۶ درصدی مصرف بخش دولتی و افزایش ۵.۳ درصدی واردات، مشارکت این دو جزء در رشد نه ماهه ۱۴۰۲، منفی است.

رشد سرمایه‌گذاری در مقایسه با فصل مشابه سال قبل به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۵ - درصد

بررسی روند تغییرات سرمایه‌گذاری طی دو سال اخیر حاکی از بهبود وضعیت رشد سرمایه‌گذاری در حوزه ماشین‌آلات است به نحوی که تاثیر مثبتی بر بهبود نسبی کل سرمایه‌گذاری در کشور نیز داشته است. سرمایه‌گذاری در حوزه ساختمان بعد از عبور از وضعیت رکودی در سال ۱۴۰۰، از فصل دوم ۱۴۰۱ رشد مثبتی داشته و متوسط رشد فصلی آن طی سه فصل نخست ۱۴۰۲ حدود ۲.۸ درصد است. طی نه ماهه ۱۴۰۲، رشد کل سرمایه‌گذاری حدود ۴.۵ درصد بوده که نزدیک به ۶۵ درصد از این رشد (۲.۹ واحد درصد) از محل افزایش سرمایه‌گذاری در ماشین‌آلات حاصل شده که منابع تامین آن افزایش سرمایه‌گذاری ماشین‌آلات تولید داخل به همراه واردات ماشین‌آلات بوده است.

اگرچه رشد سرمایه‌گذاری در حوزه ماشین‌آلات طی سه سال اخیر مثبت بوده ولی طی سه فصل ابتدایی ۱۴۰۲ از سرعت رشد آن در مقایسه با دوره مشابه دو سال قبل، کاسته شده است.